

Bugetul Bisericii ortodoxe

Ziarul „Telegraful Român” din Sibiu publică în No. 13 din 24 Martie, sub titlul de mai sus un articol temeinic despre bugetul Bisericii ortodoxe, din care publicam următoarele:

Gazetele ne aduc iarăși vești cari trebuie să îngrijoreze pe conducătorii Bisericii și pe slujitorii ei. Ministerul Finanțelor a cerut tuturor ministerelor o comprimare de 10% a bugetului, față de cel din 1934/35. Bugetele departamentelor cu această reducere sunt întocmite și urmează să fie trecute în curând întâi prin comisia bugetară și apoi prin Cameră. Cum se va fi întocmit bugetul Cultelor, care ne interesează mai de aproape, dela cari capitole s'au făcut reduceri, aceasta este o taină pentru publicul mare. Am cerut relații personale dela unii parlamentari asupra celor ce se scriu în gazete și mi s'a comunicat, că nimic precis nu pot să aflu dela Ministerul Cultelor, deoarece se lucră cu ușile zăvorâte și nu transpiră nimic din ceea ce se pregătește, ceea ce nu e semn bun.

Se spune, că anul acesta se va separa bugetul Cultelor de al Instrucțiunii. Până acum dl ministru Dr. C. Angelescu a apărat cu dărzenie bugetul departamentului său, admitând numai o reducere mai mică de 10% la un buget de 10 ori mai mare ca al Cultelor. Nefăcându-se la bugetul Instrucțiunii reducerile cerute, ne este teamă, ca nu cumva să cadă iarăși preoțimea noastră jertfa măsurilor excepționale de a suporta din nou o sarcină prin amputarea salariului ei, care numai cu 1 Decembrie 1934, prin bunăvoința dlui ministru Al. Lapedatu a primit, în urma stăruințelor I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae, o reparație justă prin ștergerea celor două curbe speciale.

Preoțimea așteaptă cu îngrijorare ziua de mâine, ca în fiecare an în preajma alcătuirii bugetului, ca să vadă prin tratamentul ce i se aplică, cum este

apreciată misiunea ei în mijlocul poporul nostru.

Din cele publicate în gazete cu privire la declarațiile dlui ministru Al. Lapedatu făcute delegației Asociației clerului ortodox rezultă, că preoțimea noastră i se pregătește o nouă lovitură prin aplicarea unei curbe speciale, adică de a se scade din actualul salariu — așa de redus prin celelalte curbe, — o cotă corespunzătoare cu venitul seslunei parohiale și al veniturilor stolare (ale epitrafilului) pe baza declarațiilor ce s'au trimis de curând ministerului Cultelor. Aceasta înseamnă o curbă specială aplicată numai preoțimii de care sunt scutiți toți ceilalți funcționari publici.

Că această știre trebuie să aibă un temei este o indicație comunicarea ce a făcut-o în ședința camerei dela 14 Martie a. c. dl deputat G. Nazarie către dl ministru al Cultelor, „arătând, că preoțimea ortodoxă română este foarte îngrijorată că se încearcă pe cale bugetară să se aplice asupra salariului preoțesc noul curbe de sacrificiu, în timp ce celorlalți funcționari de stat li s'au dat asigurări, că nu se vor face scăderi de salarii în noul buget”. După ce arată, că partidul național-liberal a dat asigurări că va apăra drepturile la existență ale preoțimii continuă: „Preoțimea socotește, că nu este drept, ca din jumătatea de salariu pe care o primește dela stat, să fie scăzute veniturile epitrafilului. Ingrijorarea preoțimii ortodoxe este deci destul de întemeiată, mai ales că în ultimul timp predă gratuit învățământul religios în clasele primare și pe deasupra nu trebuie uitat, că toți preoții ortococi sunt familisti.

„Preoțimea ar fi tratată vitreg de acelaș stat, care nu retrage veniturile personale nici unui funcționar public (advocat de stat, medic, profesor etc.), care pe lângă salariu beneficiază de veniturile muncii sale.

Roagă pe dl ministru să răspundă, dacă este adevărat că se intenționează asemenea măsuri”. (Universul din 17 Martie a. c.)

După ce dl ministru va răspunde, vom ști ce surpriză neplăcută se pregătește pe seama preoțimii

noastre. Să nu vie însă prea târziu acest răspuns, când nu se mai poate face nimic pentru repararea nedreptății ce i se pregătește.¹ Aplicarea acestei măsuri nedrepte vine, spre surprinderea noastră chiar dela dl ministru Lapedatu, care prin ștergerea celor două curbe speciale și alte îmbunătățiri a făcut un început de reparație a multelor nedreptăți ce s'au aplicat de la război încoace față de Biserica noastră ortodoxă.

Aplicarea acestei reduceri la salariile de mizerie de astăzi ale preoțimii noastre, ca echivalent al veniturilor din parohie constituie o dublă nedreptate, și este egală cu o nouă secularizare. Întâi pentru că orice reducere de salar nu se poate face pe cale bugetară, decât numai prin lege. Și al doilea, trebuie să se țină seamă, că la statorirea salariilor preoțești s'au avut în vedere aceste venituri fluctuante și nesigure și de aceea s'au stabilit salarii așa de mici, ca ale celor mai de jos slujbași ai statului. Salariile preoțești sunt abia jumătate decât cele ale funcționarilor de stat cu studii similare. Că folosința sesiei parohiale nu constituie un venit aparte, ci face parte integrantă din leafă rezultă și din faptul, că în lege este o dispoziție, că unde nu este sesione parohială, preotul va primi un spor de 25% asupra salariului. Așa că în urma calculării dela început a acestor venituri la statorirea salariilor, preoții primesc azi numai o jumătate dintr'un salariu corespunzător misiunii și pregătirii lor. Cu privire la acest lucru Asociația clerului ortodox publică următoarele:

„Spre a se vedea cât de modeste sunt salariile preoțești în comparație cu salariile altor funcționari de stat, — cum ar fi de ex. cele ale corpului didactic, care sunt și acestea destul de reduse — dăm următoarea tabelă, după bugetul pe 1934—35:

I. La sate:

Un preot cu 8 clase de seminar, fără gradații bruto 1860 lei.

Un învățător definitiv, cu 6—7 clase de școală normală fără gradații bruto 2600 lei.

Un preot cu seminar, cu 4 gradații bruto 2170 lei.

Un învățător grad 1 cu 4 gradații bruto 6250 lei.

Un preot licențiat fără gradații bruto 2580 lei.

Un preot licențiat cu 4 gradații bruto 4240 lei.

Un agent sanitar de control bruto 4550 lei.

Un medic de plasă bruto 7500 lei.

II. La București:

Un preot cu seminar, fără gradații, bruto 2330 lei.

Un învățător cu seminar, fără gradații, bruto 4450 lei.

¹ Știrea se confirmă, deoarece dl ministru Lapedatu a declarat în ședința din 21 Martie a. c. a Sf. Sinod, că în noul buget se vor scade din salariile preoților veniturile din parohie.

Un preot cu seminar, cu 4 gradații bruto 3260 lei.

Un învățător gradul 1 cu 4 gradații bruto 8000 lei.

Un preot licențiat fără gradații, bruto 3460 lei.

Un profesor definitiv fără gradații, bruto 6650 lei.

Un preot licențiat cu 4 gradații, bruto 5480 lei.

Un profesor definitiv cu 4 gradații, bruto 12350 lei.

Din comparația acestor cifre se vede foarte bine că salariile preoțești au fost fixate la un tip ce reprezintă cam jumătate din retribuția cuvenită clerului după titlul său de studii.

Din aceasta se deduce ușor, că așa zisul venit dela epitrafii și folosința pământului nu este decât un complimentar la arătatele salarii scăzute. Atunci cum vine dl ministru Lapedatu ca să socotească venituri în plus, ceace deja a fost avut în vedere când s'au fixat clerului niște salarii așa de scăzute, și să le mai reducă din nou până la desfilatăre?

Măsura dlui ministru este de fapt o confiscare de salar și o tăgăduire a dreptului clerului de a fi retribuit de stat. Este aceasta în interesul țării, când se simte atâta nevoie de misionarismul integral al preoțimii în mijlocul poporului, mai ales astăzi când atâtea curente protivnice sapă la temelii statului?.

Pentru preoții din Ardeal se face o și mai mare nedreptate, deoarece acești preoți nu primesc salariu integral, ca preoții din vechiul regat, fiind ei luați în state cu „congrua“ moștenită dela statul ungar, adică cu o leafă, din care s'au detras venitele stolare declarate cu ocazia votării legii congruului din 1898. Ce e drept, aceste venite declarate în aur nu sunt prea mari, dar sunt preoți, cărora li se reține din salariul actual aproape suma maximă de congruă, cum e cazul preotului din Sibiu, căruia i se reține astăzi anual 1594 lei. Dacă se vor reține din salar și venitele declarate acum, în urma legii inventarierii averilor bisericesti, atunci preoțimea din Ardeal va suferi o îndoită reținere. Această reducere ar agrava și mai mult mizeria în care se sbate o parte din preoțime de ani de zile.

Dar se pune întrebarea: oare numai preoții au pe lângă salariul, — foarte redus ce-i drept, — și alte venituri? Nu sunt și alte categorii de salariați ai statului, cari să aibă și alte venituri pe lângă salariu? Logic ar fi ca, prin analogie, să se aplice această măsură — deși foarte nedreaptă — și față de aceștia. Așa d. p. ar trebui să se scadă din salariul medicilor de spitale, rurali și cei dela universitate, venitele ce le încasează dela clientelă, apoi din salariile avocaților Statului, ale profesorilor de drept dela Universitate onorarul proceselor purtate de ei. La notarii comunali se scad venitele ce le au?

Dar sunt și alte categorii de slujbași ai statului, cari în urma slujbei ce ocupă, au pe lângă salariu și alte venituri, destul de considerabile, cari uneori în-

trec suma salariului. Credeți că s'a gândit cineva să scadă aceste venituri din salariu, deși prin analogie aceasta ar fi just. Se vor scădea oare din leafă onorariile destul de mari ce le primesc profesorii din diferite comisiuni de bacalaureat, de capacitate, ori taxele de examene ce le primesc profesorii dela universitate, cari toate sunt venituri în plus? Dar jetoanele directorilor și paradiectorilor și inspectorilor de prin ministere și de pe la casele autonome, cari încasează sume mari pentru că iau parte în diferite comisiuni din același minister în timpul oarelor de serviciu, s'a gândit cineva vre-odată să le scade din leafă? Să încerce vre-un ministru să vină cu o astfel de lege, că s'ar face o adevărată revoluție prin ministere.

Tot numai biata preoțime trebuie să suporte cu resignare orice nedreptate ce i se face.

Dar nu este legală această măsură ce se pregătește, deoarece aceasta se face pe baza datelor adunate până la 30 Ianuarie a. c. la ministerul Cultelor în baza Legii pentru inventarierea averii și veniturilor bisericesti. Pe baza acestor date în vederea unei noul salariări a clerului tuturor cultelor, chestiunea va trebui studiată în ansamblul ei de o comisiune a ministerului, în care vor trebui să la parte și reprezentanții bisericii. Vor trebui revizuite cu toată conștiințiozitatea și severitatea declarațiunile intrate, iară unele verificate chiar la fața locului și numai după ce se vor fi făcut, toate acestea, se va putea purcede prin lege la statorirea salariilor, conform situației, faptice după un calcul mediu pe 5 ani și ținându-se seamă și de calificarea și de misiunea preoților.

Așa cum se încearcă acuma, ca, pur și simplu să se rețină din salariu venitele declarate fără ca acestea să fi fost studiate și verificate, este o mare greșală. Și aceasta se face numai pentrucă trebuie să se facă economii, când acestea se pot face mult mai ușor dela alte capitole bugetare, fără să se facă nedreptate unei categorii întregi de slujbași.

Nici nu ne vine să credem, că chiar dl. ministru Al. Lapedatu, care a început cu repararea nedreptăților față de preoțime prin ștergerea celor două curbe speciale, să vină abia după câteva luni să-i facă această nedreptate, luându-l cu o mână ce l-a dat cu cealaltă. S'ar putea să se facă o nouă nedreptate, față de preoțime, chiar acuma când criza e tot mai acută, când viața se scumpește zi de zi, iară „veniturile”, de care se face atâta pomelire, și cari sunt nesigure și oscilează dela o zi la alta, scad simțitor în urma împușnării veniturilor țărănimii și a lipsei creditului ei pe urma conversiunii, și în urma propagandei „domnilor” și „politicianilor” de a nu mai da preotului cele ce i se cuvin, pe motiv, că are leafă dela stat? Se face mare caz de veniturile sesiunilor din parohie, de câte ori vine vorba de plata lefurilor, deși acestea sunt uneori așa de mici încât abia trec

ceva peste suma impozitelor, pe cari fiscul le încasează fără considerare la venitul real al lor.

Cum se potrivește această măsură a dlui ministru Lapedatu cu declarația făcută în ședința din 24 Iunie 1934 a Senatului? Dsa, după ce a arătat programul ce se va pune în aplicare pentru sprijinirea doleanțelor preoțimii, a declarat: „Cum vedeți un început serios, cutez a zice foarte serios, de restaurare a bisericilor noastre naționale și a celorlalte culte istorice în drepturile lor și de reparare a greșelilor și nedreptăților ce li s'au făcut în trecut. Iar aceasta în o vreme de mare penurie a tezaurului Statului și de mari dificultăți bugetare. Căci guvernul s'a socotit obligat să dea aceste reparații, obligat moralmente pentru situația și rolul important, pe care bisericile și cultele îl îndeplinesc în viața Statului și obligat politicește pentru angajamentele ce și le-a luat la timpul său de a aduce îndreptare vexațiunilor și nedreptăților ce s'au făcut acestor biserici și culte”.

Frumoase cuvinte, cari am dori să nu rămână numai vorbe, ci să se treacă la fapte!

Afiând P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie despre amputarea ce intenționează Ministerul Cultelor să-o facă salariilor preoțesti, în bugetul anului 1935/6 în ședința Sfântului Sinod din 21 Martie a. c. a făcut următoarea propunere, acceptată cu aprobare de membrii Sfântului Sinod:

Afiându-ne în preajma alcătuirii noului buget pe anul 1935-36, propunem ca Sf. Sinod să aducă la cunoștința d-lui ministru al cultelor:

1.) Solidarizarea întregului episcopat ca și în trecut cu toată preoțimea țării în ce privește o salarizare dela partea Statului, care să corespundă minimumului de existență și să mențină clerul țării în situațiunea de a-și putea îndeplini în vremurile grele de astăzi misiunea ei religioasă, culturală și națională:

2.) Episcopatul nostru crede și susține că nu se poate stabili nici chiar prin buget salariul preoțimii, cu abatere dela normele de salarizare ale funcționarilor de Stat, ci numai normele generale stabilite prin lege și în armonizare cu salariile funcționarilor publici, conform art. 32 din legea pentru regimul general al cultelor;

3.) Salarizarea în forma salariului prea mic de azi, necorespunzător normelor de salarizare a funcționarilor de Stat și nici calificăției și nici poziției sociale a preotului, s'a făcut tocmai în vederea faptului, că mai avea venituri și dela credincioși, ceea ce încă nu corespundea salariului funcționarilor de Stat cu aceeași calificăție.

Deci până la votarea legii de salarizare a tuturor funcționarilor publici să se păstreze situația actuală bugetară a preoțimii restabilită prin suprimarea curbelor.

4.) Rugăm pe d. ministru al cultelor să binevoiască a menține toate posturile aflătoare de prezent în buget, căci Bisericii ortodoxe i s'au făcut reduceri simțitoare în anii trecuți și orice reducere ar însemna o descomplexare a întregului aparat administrativ bisericesc.

Biserica și colportajul.

Biserica ortodoxă română are o organizație ideală. Putem fi convinși că nu este în statul român nici un așezământ public sau particular, care să aibă în organizația sa o forță mai solid încheată, ca biserica. Nici școala, nici statul însuși. Căci statul se bazează pe puterea legilor, în vreme ce biserica are în plus puterea morală, harul și apostolia, cari depășesc vremelnicul, etnicul sau topograficul.

Dela Patriarhie până la cătun, avem nucleee de organizație cari sunt legate între olaltă, cum sunt legați stâlpii de telegraf prin sârme. În toate se manifestă aceeaș putere a Duhului, cum într'un pom se înalță și se împrăște în toate ramurile aceeaș sevă dătătoare de viață și vigoare.

Celulele vii ale bisericii le formează parohiile. Aici aflăm cea dintâi organizație, pe care nu o are nici un așezământ ce se află în satele sau orașele noastre. În fruntea organizației stă preotul, misionarul, apostolul. Lângă el stă cantorul, crâznicul și cântăreții. Ceva mai la distanță de sf. altar este epitropia și consiliul parohial. Ne-am dat noi seama ce înseamnă aceste elemente de colaborare ale preotului, puse la un moment dat în mișcare? Ce forță reprezintă ele în lucrarea de propagandă a bisericii! Cred că nu, din motivul, că nu am știut să le prețuim de ajuns și nu ne-am priceput, uneori nici nu am vrut, să ni le asociem în lupta pentru biruința concepției creștine ortodoxe în viață.

Unde mai punem, că la un număr destul de restrâns de parohii avem câte un protopop, care sare în ajutorul preoților și deasupra protopopilor consiliul eparhial în frunte cu episcopul, prințul bisericii. Adunați toate la un numitor comun și veti avea Sf. Sinod sub președinția Patriarhului! Apoi să ne închipuim că la un moment dat, s'ar pune în mișcare toate organismele organizației bisericești și ar începe o activitate de propagandă religioasă și morală, vie și dinamică. Cu râvnă, curaj și mai ales dragoste. Dragoste de muncă și de preoție. Care ar fi acea pledecă, peste care nu s'ar putea trece cu triumf?

Noi, în starea actuală de pasivitate, ne împiedecăm la fiecare pas de propaganda febrilă a sectanților. Apelăm la tot felul de factori externi, ca să-i împiedecăm sau să-i

gonim dintre noi, fără să ne luăm osteneala să coborâm pe câmpul de luptă cu toate armele lui Dumnezeu.

Trebue să recunoaștem, că cea mai puternică armă cu care lovesc sectanții în biserica noastră este *cartea și gazeta de propagandă doctrinală*. Ori în privința apărării noi suntem dureros de slab pregătiți. În majoritatea cazurilor e destul ca un sectant să atace cu Biblia în mână o dogmă a bisericii, ca credinciosul nostru să nu aibă, în lipsă de pregătire doctrinală, cu ce să-i răspundă. Așa, rămâne desorientat, tulburat și cu neîncrederea în inimă.

Noi putem sta oricând cu Biblia în mână la discuție cu sectanții, fără să ne lipsească argumentele biblice, istorice și raționale, pentru susținerea și lămurirea dogmelor bisericii. Nenorocirea e că ei nu au totdeauna onoarea să discute doctrina lor în public, ci clandestin și pe calea aceasta vără neîncrederea și desorientarea în sufletele fiilor noștri duhovnicești.

Deodată cu tulburarea liniștei sufletești se trezește în oameni *nevoia de documentare*. Nu mai încapă nici o îndoială, că poporul nostru nu ne mai cere acum numai lapte duhovnicesc, ci bucate tari, învățături documentate în mod critic și obiectiv. De câte ori nu am avut prilejul să fiu întrebat de credincioși asupra dogmelor pe cari le atacă ereticii... Am constatat chiar că în privința aceasta, *poporul nostru știe toate dogmele pe cari le atacă sectanții, dar nu știe cu nimic să le apere*. Aici este dezastrul. Și cu cât ne vom reculege mai târziu, cu atât primejdia va fi mai mare.

Ce este de făcut? Un preot oricât de vrednic ar fi, nu poate sta singur împotriva rețelilor. Ii trebue colaboratori. Aceștia sunt de o parte cântăreții, crâznicii, epitropii și consilierii parohiali, iar de alta cărțile și foile de propagandă. Aceștia formează de fapt *comitetul misionar* al parohiei.

Dar aici, evident, avem de a face cu mari prejudecăți. Nu s'a pomenit până astăzi, ca să se dea organelor de ajutor ale preotului și atribuțiuni duhovnicești, deși legea de organizare bisericească le are, în principiu. Din experiența ce am făcut-o cu răspândirea foii „Calea Mântuirii“ am putut afla exemple de preoți modești dar activi, cari ar trebui vestite de pe coperișurile caselor, — dar am întâlnit și cazuri de oameni, cari nu s'au obosit nici măcar să anunțe în biserică apariția foii, necum să se miște pentru răspândirea ei.

Faptul devine mult mai grav, când un centru eparhial, luând notă de „apariția pre-

uitei" foi a eparhiei noastre — cum o numește, — declară că „*în cât privește colportajul noi nu putem îndatora organele parohiale să-l facă, niciodată aceste organe și cu deosebire epitropiile nu au fost împovărate și cu asemenea colportaj*". Dar ce povară duc epitropiile? Noi știm că preoții duc și povara lor. Dacă vând lumini de ceară, le este oprit să vândă și lumină duhovnicească? Noi vedem în astfel de vorbe apologia pasivității. Cum adecă? Dacă până acum organele parohiale nu au făcut colportaj, nici de acum înainte să nu-l facă? Dar atunci cine să-l facă? Preoții nu pot să-l facă, deoarece ei nu-s colportori. Crâznicii, cântăreții sau alți oameni de bine încă să nu-l facă, fiindcă nu au mai făcut acest lucru, sau pentru că nu vrea cel mai mare? Atunci ce-i de făcut?

Cu astfel de raționamente trebuie să disperăm. Sectanții au în fiecare aderent un propagandist și un colportor cu buzunarele pline de foi, broșuri și reviste pe cari le împrumută sau le împrăștă gratuit oriunde află prilejul și noi cu o organizație care face cinste bisericii noastre, să stăm cu mâinile în sân și să ne amuzăm cum ne fuge pământul de sub picioare.

A nu face colportaj, înseamnă a merge și astăzi ca în 48, pe jos sau cu carul, în timp ce și sectanții se folosesc de mijloace de mișcare rapidă, — de cele mai moderne arme ale spiritualității. Cuvântul rostit zboară. Chiar predica cea mai bună, rostită de cel mai bun orator, se uită. Scrisoarea însă rămâne. O predică de cele mai multe ori se uită îndată după ce omul iese din biserică. Gazeta însă se citește mai pe îndelete; se mai poate reciti și așa se imprimă mai bine în suflet. Credem că a neglija răspândirea ei, este un semn de adâncă lene și tristă miopie spirituală.

Biserica este necesar să devină conștientă de forța pe care o reprezintă doctrina și organizația ei, și să pună la lucru toate organele parohiei pentru începutul unei acțiuni de propagandă religioasă—morală prin colportaj, iar preoții să se incadreze integral în problemele spirituale ale bisericii și să le pună în concordanță cu vremea.

Colportajul începe cu gazeta. Mai întâi poporul trebuie dat să citească. Trebuie să-l punem gazeta în mână. Noi. Căci dacă nu, i-o pune altul. El citește ceea ce-i cade în mână. Bun sau rău. Să nu uităm acest lucru. Noi trebuie să-i dăm hrana sufletului. Dacă nu, o caută el, — și rățăcește.

Presa religioasă populară și colportajul

este o chestie de viață și de moarte pentru biserică. Pe vremea sfinților apostoli nu era presa și cu toate acestea și ei au scris. Cărțile și scrisorile lor au format Biblia Noului Testament, care alcătuește zestrea cea mai scumpă a bisericii.

Dar astăzi, când evreul Ignat Hertz are 14.000 de chioșcari în toată țara, prin care otrăvește sufletul neamului românesc cu scrieri pornografice, noi să mai stăm pe gânduri? Doar nu vom fi așa bătuți de amarul nostru, ca să nu ne trezim nici când dezastrul ne amenință dinaintea ușii. Amvonul și Casa Culturală ne stă în fiecare sărbătoare la îndemână pentru a îndruma credincioșii *să aibă fiecare în casa lor o gazetă a credinței ortodoxe.* Numai că apelul se cere făcut *de repetite ori cu toată tenacitatea.* Nu numai odată, de mântuială.

Cei mai mulți dintre noi se mulțumesc să *constate* răul, dar nu se apucă să-l distrugă. Noi ne-am apucat să ne facem *unelte* pentru a-l birui.

Cine se razimă numai pe legile și puterea statului, până-i lumea nu va ieși cu picioarele din mlaștină. Noi trebuie să ne dăm unii altora mâna de ajutor. *La fiecare ușă de biserică este imperios necesar ca după fiecare serviciu divin duminical, să se ofere spre vânzare poporului o foaie creștinească.* În ce privește *modalitatea desfacerii*, ea este foarte simplă și se poate reduce la următoarele *posibilități*:

1. Când preotul împarte anafora așează lângă el pe crâznic cu foile în mână, pentru a le oferi credincioșilor deodată cu anafora. Sau

2. Epitropii după serviciul divin, sau cu ocazia vânzării luminărilor să ofere poporului foaia spre cumpărare. Sau

3. Să se așeze crâznicul, doi oameni sau doi copii la ieșirea oamenilor din biserică, lângă uși ca să imbie poporul foaia la ieșirea dela slujbe! Și

4. Să se trimită crâznicul sau agentul colportor în parohia întregă pe la toate familiile creștinilor știutori și iubitori de carte, pentru a-i invita să se înscrie ca abonați la foaie. Eu așa am făcut și rezultatul a fost foarte bun. Pentru serviciile aduse, agentul colportor se bucură de rabatul celor 30%, cari îl obligă să incaseze abonamentele, să primească în bloc și să împartă fiecărui abonat foaia, și să trimită la timp, pe spesele lui banii incasați.

Pot fi și alte căi de desfacere. Preoții au

toată libertatea să aleagă calea cea mai bună, care se potrivește mai bine cu împrejurările specifice din fiecare parohie. Dar să încerce. Să nu refuze foaia înainte de a încerca, cum durere s'au întâmplat destule cazuri.

Cu gazeta va merge — cu vremea — și cartea. Cine încearcă culturalizare fără gazetă, se luptă zadarnic, ca Don Quijote cu morile de vânt. Numai puțină bunăvoință și stăruință din partea preoților și lucrul merge ușor și bine.

Biserica ne oferă cadrul ei ideal de muncă și colaborare. Să trecem la fapte. La un apostolat nou, sincer, și dinamic. Altfel nu mai suntem vrednici a ne chema fiil ei drept credincioși.

Pr. Il. V. Felea

Cultura Satelor Noastre.

Continuare.

După acestea Unold arată că nu are sens să educăm pe oameni asupra răsplătirii de dincolo, ci să-i învățăm să-și păstreze sănătatea fizică și morală, care este derivată din cea fizică¹⁾. El se ocupă cu lupta pentru existență, selecția și cu ereditatea. El e silit apoi să primească și războiul, adică arta războiului ca mijloc de progres. (p. 58). Și cu ironie spune, că nu crede ca să fie mai ușor a învăța tineretul să cunoască dogme, decât a-l învăța fapte naturale și istorice. (64). El se ocupă cu închiderea timpurie a localurilor, cu alegerea bună a unui soț, ca și cum toată viața s'ar învăța numai în jurul celor limitate la un orizont îngust. El are grije să fie și mai agresiv față de religie: „Familia privită din punct de vedere al științelor naturale, este celula vitală și generatoare de viață a organismului întreg, adică a poporului: singuraticii sunt foi de jumătate moarte, pieritoare pe pomul omenirii. Până când concepția teologică de viață prin o promisiune viitoare a nemuririi personale desvultă la extrem egoismul în individ, concepția științifică de viață pe indivizi mai capabili de viață îl îndrumă spre singura formă de nemurire, care poate fi dovedită, spre per-

petuarea vieții în copiii și în copiii copiilor.”²⁾

Cu toată aversiunea ce o are Unold pentru religione, el este nevoit a recunoaște nu numai tendința omenirii spre desvultare intelectual-științifică, artistic-literară, tehnică-economică, politico-socială, ci și etic-religioasă.³⁾ El fixează următorul scop al vieții: „Ca omul să devie om, adică o personalitate rațională și nobilă; ca el prin profesiunea sa să devină un membru folositor și devotat al societății; un cetățean înțelegător, brav, drept și plin de sentimentul solidarității pentru statul său național; un anteluptător conștient și bucuros pentru unirea și progresul omenirii: acestea sunt cele mai superioare probleme și scopuri ale vieții omenești.”⁴⁾

Ca scop terestru al vieții el este destul de bine precizat și astfel am avea și precizarea scopului culturai profane. Dar Unold deduce acest scop al vieții din afirmațiuni precedente cari să contrazic cu deducțiile. El este aderent al lui Haeckel, care spune că viața s'ar ivit dela sine ceea ce este mai întâi o contradicție din punct de vedere logic. Legea causalității spune, că efectul nu poate fi mai desăvârșit decât cauza însăși. Ceea ce nu are, nimeni nu poate da altuia. Viața chiar pe cea mai nedesvultată treaptă, este un grad de desăvârșire care a lipsit în materia amorfă. Nu se poate întâmpla fără ajutor extern, ca ceea ce este mai nedesăvârșit, să devină desăvârșit ca din senin.

Și cum îndrăznește Unold să spună, că însușirile intelectuale ale omului s'au ivit din necesitatea de a se putea acomoda sau rezista naturii externe? Din materia nesimțitoare cum s'ar putut ivi prima simțire! Primul act de cunoaștere, reprezentațiile și senzațiile au venit oare din senin? Amestecul între acidul carbonic și oxigen cum ar putut să se armonizeze astfel, ca să vadă culorile lumii externe, să audă sunete, să simtă plăcere sau durere. Din o concepție simplă, biologică nu putem înțelege cum se face, că milioanele de atomi și molecule își concentrează gândurile și simțu-

1) Unold, o. c. pag. 66—67.

2) Unold: op. c. p. 71.

3) Unold: op. c. p. 84.

4) Unold: p. 45.

rile. Pr. cum a spus învățatul German Busse: elementele chimice ale oceanului atlantic nu explică planurile celor ce călătoresc pe acel ocean."

Unold a negat și separarea sufletului de corp, adică dualismul, acceptând teoria că creierul este sediul activității spirituale (monismul psiho-fizic). Ori, deși pentru cunoașterea sensibilă, fantezie, memorie, avem nevoie și de funcții materiale, de aici nu urmează că faptele apirituale se pot explica numai din funcții materiale. Așa ceva este inadmisibil. Pianistul are nevoie de pian, clape etc. ca să poată cânta, dar aceasta nu înseamnă, că nu mai avem nevoie de artist. Dacă o clapă se strică, artistul se împiedică dar aceasta nu înseamnă, că acea clapă este singurul lucru esențial în muzică.

Ajung aceste elemente de combatere a teoriei psiho-fizice moniste, a concepției de viață pur omenești, ca să vadă că din asemenea concepții nu se poate ajunge la un scop mai înalt al vieții și deci al culturii.

Scopul culturii trebuie realizat și prin activitatea economică, tehnică, politică, artistică și științifică.¹⁾ Scopul cultural trebuie să fie atingerea unui ideal mai rațional, mai drept și mai uman, respectarea valorii omului și fortificarea conștiinței lui. Cultura trebuie să aprecieze valoarea umană, dreptul omului în sine și față de aproapele: înlăturarea sclavajului în înțeles mai general nu numai față de cei de o credință și rasă; cultura trebuie să înlătore despotismul spiritual și civil, barierele de clasă să asigure egalitate în fața legilor, libertatea personală și politică.²⁾

Necesitatea ei în timpul din urmă este tot mai evidentă. Mai înainte avea mai multă valoare privilegiul nașterii. Dar azi nici nașterea, nici averea nu te fac singure apt pentru viața în societate, unde trebuie să cunoști situația. Ori, tocmai prin cultură ajungem să cunoaștem realitatea naturală, și istorică; prin cultură avem o judecată corectă asupra împrejurărilor și problemelor personale, o voință călăuzită de scopurile omenești superioare, un sentiment

corect despre ceea ce se cuvine și trebuie, și o simțire disciplinată asupra simțurilor, cu un instinct înobilat al plăcerilor, cari refuzând ceea ce este banal și acceptând tot ceea ce este frumos, servesc ca rezonanță a emotivității. În senzul acesta se conturează fizionomia omului chiar după ideea divină și după concepțiile neo-umaniste ale lui Rousseau și Pestalozzi.¹⁾

Aici însă am ajuns să ne ocupăm pe scurt de concepția creștină a vieții.

Cap. IV.

Cultura și Concepția creștină a vieții.

În viața omenească sunt oameni, cari trăiesc între noi ca ființe tainice dintr'o altă lume, cari nici în fața morții nu sunt chinuți de crize sufletești, nu pentru că nu ar avea simț pentru problemele existenței, ci pentru că niciodată nu au fost nevoiți să părăsească suprafața și să se coboare în adânc. Astfel de oameni totdeauna sunt adânciți în sine și conținutul vieții lor se adapă din ideea de Dumnezeu, credință, suflet, nemurire.

Acești oameni cu tot sufletul lor se leagă de adevărul, că Dumnezeu a făcut pe om și încă după chipul și asemănarea sa: „Să facem pe om după chipul și asemănarea noastră” — a zis Dumnezeu către Sine. (Geneza I v. 26). Acești oameni știu că Dumnezeu a făcut pe om după chipul și asemănarea Sa, ca omul să se facă asemenea Creatorului său. Pentru om această operă ar fi fost grea, dacă era lăsat numai la puterea sa proprie. De aceea a venit pe pământ Mântuitorul luând trup omenească și aceasta nu numai cu scopul de a împăca pe Dumnezeu, pe care l-am mâniat cu păcatele noastre, dar și spre a ne scăpa de moartea veșnică și a ne fi Învățător, cum să trăim ca să ajungem viața veșnică. De aceea zice sf. Pavel:

„Că s'a arătat darul lui Dumnezeu cel mântuitor tuturor oamenilor.”

„Învățându-ne pre noi ca, lepădând păgânătatea și poftetele cele lumești, cu întreaga în-

¹⁾ Unold: op. c. p. 84.

²⁾ Unold: op. c. p. 75.

¹⁾ Dr. W Rein: Enzyklopädisches Handbuch der Pädagogik 1. Band, 1903 p. 662.

telepciune, și cu dreptate, și cu bună credință să viețuim în veacul de acum;

Așteptând fericita nădejde și arătarea slavei marelui Dumnezeu și Mântuitorului nostru Iisus Hristos;

Carele s'a dat pre Sine pentru noi, ca să ne mântulască pre noi, de toată fărădelegea, și să Și curățească Luiș norod ales, râvnitor de fapte bune.*

Creștinul are în Mântuitorul nu numai un învățător, ci și un Pilduitor: „Pildă am dat vouă, ca precum eu am făcut vouă, și voi să faceți.“ (Ioan 13 v. 15) De aceea zice și fericitul Augustin „Viața întreagă a Domnului Hristos pe pământ a fost o instrucție morală pentru om, pe care L-a creat.“¹⁾

Minunat explică aceasta sf. Ioan Gură de Aur: „În ochii voștri, în fața voastră, mișcările, mersul, hainele și vorbele voastre să nu apară altceva decât Hristos.“

Ori, în Evanghelia Mântuitorului tonul fundamental îl dă credința în o viață vecinică. După doctrina Mântuitorului, scopul suprem către care trebuie să tindem și care direcționează totul, este viața veșnică, împreunarea cu Dumnezeu dincolo de lumea aceasta și astfel fericirea veșnică.

Precum nu ne putem imagina pe Socrate fără filozofie, pe Licurg fără legi, pe Arhimede fără matematică, așa nu ne putem imagina pe Hristos fără viața veșnică. Necredința epicureismul, agnosticismul și libera cugetare sunt fără conținut, dar scopul creștin al vieții, veșnicia este de o înălțime recunoscută și de vrăjmașii credinței. Gândul la veșnicie a produs în sufletul oamenilor ceea ce este mai moral, ceea ce este mai uman.

Creștinul își dă seama că pentru el a făcut Dumnezeu pământul, cu mările munții, cu minereuri, câmpiile cu flori ce răspândesc balsam mirositor. El vede, că pentru el sunt soarele și luna, cântecul păsărilor și adierile vântului, dar nu uită, că oricât de fermecătoare sunt acestea, el așteaptă o altă lume, privirea lui Dumnezeu, fericirea. În acest înțeles creștinul știe de ce trăiește, se luptă și suferă. El știe că Dumnezeu îl putea da fericirea și fără

vrednicia omului, dar prin aceea l-a dat o mare demnitate și un mare senz vieții lui, că l-a pus să lupte spre a se face vrednic de fericirea fiilor lui Dumnezeu. Căci aceasta este marea ba putem zice cea mai mare chemare a creștinului, după cuvintele Evanghelistului: „Iubiților, acum fiil ai lui Dumnezeu suntem și încă nu s'a arătat ce vom fi, ci știm că atunci când se va arăta, asemenea Lui vom fi, că-L vom vedea pe El cum este“ (I. Ioan 3. v. 2).

Iată cum ideea creștină ridică pe om până la cer. În împărăția lui Dumnezeu Atotputernicul se coboară la ființa rațională și-l îmbrățișază cu legatura dragostei profunde, ca un părinte pe tatăl său.

Împărăția lui Dumnezeu este înainte de orice raportul lui Dumnezeu către sufletul indivizilor, dar și raportul Împăratului și Cărmuitorului veacurilor către omenirea credincioasă și iubitoare și în sfârșit împărăția lui Dumnezeu este împreunarea celor aleși cu Dumnezeu, ca scop suprem al nădejdi și credinței lor.

Împărăția lui Dumnezeu nu este imperiul naturii, pe care l-a dat Dumnezeu omului ca să-l cucerească prin puterile sufletești și fizice ale naturii sale. Împărăția lui Dumnezeu este o alcătuire mai presus de imperiul naturii. Dar între aceste două sunt legături. Creatura trebuie să tindă spre înălțare, dar scopul acestei înălțări este Dumnezeu. Nu e vorba de o îndumnezeire a creaturii, ci de o asemănare cu Dumnezeu după planul veșnic al Creatorului. Creatura trebuie să se unească cu Dumnezeu, deci nu este vorba de o contopire, căci se păstrează individualitatea creaturii precum și puterea ei de cunoaștere personală.

Dar până când prin puterile sale omul poate să ajungă numai la stăpânirea lumii externe și interne inferioare de lângă picioarele lui și numai după mari sbuciumări ajunge la ideea Creatorului, — mai presus de cugetarea și năzuința omenească este o altă împărăție divină, invizibilă pentru ochiul omenesc și nepătrunsă de inima omului. Aceasta este împărăția harică alui Dumnezeu, dată nouă prin descoperire și pe care numai prin credință smerită o putem dobândi. Pentru această împărăție a ha-

¹⁾ Liber de vera religione cap. XVI. 32.

rului ne rugăm noi, când zicem: „Vie împărăția Ta.“ Aici este vorba de o asemănare cu Dumnezeu, care ridică pe om dintre ființele lumii și-l plantează în această împărăție. Puteri cu totul noi li înflăcărează sufletul și-i oțelesc individualitatea, ca să activeze, să crească și să se desăvârșască pentru această împărăție, unde vom vedea pe Dumnezeu față către față.

Intrebarea este, de ce oare nu vedem pe Dumnezeu deja în cursul vieții pământești? Au doară nu este adevărat că Întrânsul viețuim, ne mișcăm și suntem? Desigur Dumnezeu este atotprezent, dar este acoperit ochilor noștri prin natura sa divină, dar nici sufletul liberat de materie nu l-ar putea intui, dacă atotputernicul prin harul său nu-i s'ar descoperi, căci cunoștința făpturii este infinit de redusă. Pe Dumnezeu îl vom vedea în împărăția ce va să vie, dar nu după concepția lucrurilor terestre, ci fiind prezent în sufletul nostru prin frumusețea, sfințenia și mărirea Sa veșnică. Atunci omul spontan supune voința sa voinței lui Dumnezeu.¹⁾

O tentativă împotriva Episcopiei Aradului.

Încă în luna Octombrie 1934 anumite persoane au venit ca din senin cu ideea mutării sediului episcopiei de Caransebeș la Timișoara, deci pe teritoriul episcopiei Aradului. Acești domni nu țin seama, că mai există canoane și legi cari se împotrivesc unei asemenea tentative diriguată de o persoană interesată.

Se vede că mai sunt și oameni cari au uitat de radicalele schimbări obvenite în viața politică. Au uitat, că chiar simțul moral al omului și conștiința lui religioasă încă sunt puse la grele încercări. Șomajul și criza financiară, nici ele nu interesează pe profanatorii canoanelor.

Dar iată că odată cu protestul înaintat de P. Sf. Episcop Grigorie Sfântului Sinod, vin credincioșii să protesteze la locurile competente împotriva mutării episcopiei de Caransebeș. La 14 Martie a. c. zece mii de țărani, fără interese personale, au protestat față de cei ce au semănat vânt și protestele vor fi tot mai furtunoase, pentru că interesul personal

trebuie cu orice preț zdrobit.

De curând conducătorii graniței au făcut un nou apel la grăniceri, cari au venit în 21 Martie la Caransebeș din 94 comune grănicerești.

La această adunare a vorbit mai întâi dl. dr. Cornel Corneanu, care a arătat că tribunalul a rămas pe loc, dar trebuie să se meargă la luptă pentru rămânerea episcopiei la Caransebeș.

Dl. Ancușa, arată că pentru acțiunea începută Grănicerii știu să lupte și odată cu capul nu vor ceda nimic din al lor.

Dr. A. Marchescu arată trecutul glorios al Caransebeșului — vechea citadelă a românismului, ortodoxismului, centru cultural și economic.

V. Lupșescu, student plin de entuziasm — zice că Grănicerii se vor uni mai degrabă cu lădu', decât să lase ca instituțiile seculare din Graniță să fie puse pe roate de politicieni. Grănicerii au știut să lupte și vor ști. Granița toată: tânăr și bătrân, bărbat și femeie, — cunoaște trecutul și-și dă cu drag sângele dar nu va admite frământarea administrativă a ei. Cere realipirea plasei Bozoviciu la jud. Severin, fiind o plasă formată din Grăniceri.

Dr. D. Novăcescu, primarul e ultimul vorbitor. Exprimă încrederea în reușita acțiunii, pe baza unirii dintre partide și legătura strânsă între conducătorii și Grănicerii ceilalți.

La sfârșitul adunării, Grănicerii au plecat spre statele lor plini de bucurie și încredere în viitorul Graniței.

Iată că sentimentul religios al țăranilor grăniceri este mai puternic decât al celor câțiva intelectuali, cari au declarat că se mulțumesc să aibe în Timișoara un episcop numai în timpul iernii. Dealtcum majoritatea covârșitoare a intelectualilor din Timișoara a protestat împotriva tentativei.

„Episcopii S. Vulcan și Gher. Raț”: 1830-40.

— Înștiințare —

Am solicitat buna credință a celorce apreciază ostenețile mele de condeiu, rugând pe ceice doresc să aibă lucrarea mea cu titlul de mai sus, să ni-se anunțe.

Seria prenumerărilor a început deja din unele părți cu destulă încurajare. Prea Fericirea Sa I. P. Sf. Părinte Patriarh Miron și alți membri ai Episcopatului nostru sunt între cei dintâi cari mi s'au anunțat ca abonați.

¹⁾ După A. Hainen.

Fac aceasta veste nouă, rugând pe cece vor să aibă lucrarea mea, să grăbească a mi-se anunța, pentru a ști cât mai din vreme numărul minimal de abonați, pentru a începe numai de cât tipărirea.

Pun în vedere sprijinitorilor mei morali, că de abonamentele lor atârână ieftinirea lucrării mele. Pe măsura ce vor spori angajamentele de abonamente voi mai putea reduce proporțional prețul cărții.

Evident, în acest punct, interesul cumpărătorului e legat de al meu, ca autor și editor.

Deci, mai presus de vr'un interes al ori și cui, stă acela, de a se umplea un mare gol în cercetările istorice privitoare la Crișana. În aceasta privință am depus ostăneli însemnate, chiar jertfe materiale. Kodul lor e o lucrare ce va da, poate, peste 600 pagini, din cari vor face parte vre'o 170-180 documente culese de mine și de alții, din arhivele dela Arad, Oradea și Viena.

Adaug: abonamentele de până aci îmi dau posibilitatea să reduc prețul de 500 Lei, proiectat la început.

Deci cine mă înțelege bine și are posibilitatea de a mi da ajutorul său moral, prin abonare, știe acum și aceea: pentru ce îl cer de urgență.*

Arad, 21 Martie 1935.

Prof. Dr. Gh. Ciuhandu

Predică la Dumineca III-a din Post.

Sf. apostol Pavel zice: „Prin multe neazurt se cade nouă a intra întru împărăția lui Dumnezeu”. (Fapte 4.22.) Miezul adevărului ce se desprinde din aceste cuvinte, este una din condițiunile moștenirii împărăției vecinice și în care nu se poate ajunge, decât prin apropiere de Dumnezeu și depărtare de tine însuși. Criteriile de urmat ne sunt date de Iisus Hristos: „Eu sunt calea, adevărul și viața”. (Ioan 14.6.) Calea cea mai dreaptă, pe care nu poți rătăci, adevărul cel mai înalt și absolut, viața cea adevărată și vecinică. Dar Domnul ne mai învață să păzim poruncile, (Mt. 19.17) să ne desfacem de cele pământești, (Mt. 19.21) dar dintre toate cea mai grea și de valoare cale este: a purta crucea împreună cu Hristos. Este grea calea aceasta, pentru că prin umilință și supunere, trebuie să învingem răutatea lumii; dar adevăr grăesc, că numai aceștia vor împărăși cu Iisus Hristos.

Drumul crucii ne cere multe lacrimi și dureri, dar cu atât mai mare va fi bucuria și pacea sufletului, când Domnul va judeca lumea la a doua Sa venire, și când va străluci pe cer semnul crucii. În ziua aceea, purtătorii crucii se vor apropia „cu mare îndrăzneală

*) Toate ziarele sunt rugate a lua notă de această înștiințare.

de Infricoșatul Judecător. Fiul Omului a purtat crucea până la capăt de bunăvoie și fara șovăire, căci Proorocul Isaia zice: „Ca o oale spre janghiere s'a adus și ca un miel nevinovat împotriva celui ce-l tunde pe dânsul, așa nu și-a deschis gura sa”. (53.7-8). O umilința neînrecută și totuși o luptă pentru izbânda adevărului și dreptății.

Peste cruce va da omul în viață, de sub povara ei nimeni nu scapă; durerile și năcazurile se abat asupra fiecărui om, — fie ca sunt dela oameni, sau dela Dumnezeu. Acela care a gustat până la fund din paharul de fier al suferinței, va simți în inima sa patimile Domnului nostru Iisus Hristos în toată măreția lor. Dar aici să ne oprim puțin și să adâncim un lucru: sunt suferinți și suferinți, cruci și cruci. Pe Golgota au fost ridicate trei cruci, dar numai cea din mijloc a fost crucea mântuirii, celelalte două din dreapta și din stânga, au fost cruci ale ispășiri. Așadar în cer numai acea cruce are valoare vecinică, care pe pământ a fost purtată pentru dreptate și adevăr. Această cruce — cale împărătească spre cer — tuturor ni se înbie și drumul ei n'are sfârșit în lumea aceasta. Dacă pe această cruce, tu creștine, o consideri de o povară grea, prin această deloc nu te-ai ușurat, ci îți mai adaugi o altă cruce și mai grea.

Cu toată povara ce ne leagă de cruce, nu întârzie a sosi mângăerea și mulțumirea în viața de apoi. Toate durerile de pe pământ se vor schimba în bucurii ale vecinicii. Trupul, ce-i drept slăbește și se subroște, dar cu atât mai mult se întărește și oțelește sufletul. Iisus Hristos s'a răstignit din iubire pentru noi; toată viața lui n'a fost decât o cruce, o mucenicie lungă și la fel ne cere și nouă din mucenicia sa o parte cât de mică, dar isvorată din o inimă curată și sinceră. El a trimis vorbă către Saul, care avea să devină marele apostol Pavel: „Eu vou arăta lui câte l-se cade să pătimească pentru numele Meu”. (Fapte 9.16). Dacă ar fi existat o altă cale spre mântuire — afară de cea a crucii — Mântuitorul fără îndoielă ne-ar fi indicat o cu cuvântul și cu fapta, însă ne spune categoric: „Oricine voește să vie după Mine, să se apede de sine și să-și ia crucea sa și să-Mi urmeze Mine”. (Mt. 16.24).

Istoria veche a supliciilor prin cari au trecut primii creștini, toți sfinții și mucenicii, azi nu se mai repetă. Nouă celor de azi ni-se cere mai mult să avem răbdare și să vedem în fiecare durere ce se abate asupra noastră, mâna providenții dumnezeiești, din oricare parte și dela oricine ar veni. Noi trebuie să fim răbdători, fiindcă Dumnezeu robă și mai mult, după cuvintele psalmistului: *Indurat și milostiv este Domnul, îndelung răbdător și mult milostiv.*

Omul poate admite, ca un Dumnezeu să moară pe cruce pentru a izbăvi lumea, dar nu poate admite ca el să se întovărășască la această jertfă, omorându-și poftetele. I-se pare greu cuvântul acesta, dar noi știm, că împăcarea între cer și pământ a adus-o crucea și dela picioarele ei pornește tot ce ajunge până la cer. Să ne apropiem deci de cruce, ea să ne mângăerea noastră pe pământ, dupăcum este puterea și semnul biruinții în viața de veci.

Doamne Iisuse Hristoase, nu ne lăsa să ne înstrălnăm de Tine, dă-ne nouă să ne împărțăm cu scump trupul și sângele Tău; apără-ne de vrăjmași și ne acopere cu rânile și semnele cuelor Tale; poruncește într'una robilor tăi: „la crucea și Mi urmează”. (Mc. 10.21).

Diacon M. Măcinic.

In plin post!...

Viața de azi ni se prezintă înaintea ochilor ca o adevărată vale a plângerii, căci ori unde am întoarce privirea, nu vedem decât numai necaz, mizerie și suferință; iar urechea ne este tot mai mult și mai greu lovită de țipetele și vaețele disperate ale celor nenorociți. Furturile, sinuciderile, crimele, ca și marile atentate, împânzesc din ce în ce mai mult și mai des coloanele ziarelor, alarmând întreaga lume. Iar cei chemați a aduce soluții bune și îndreptări rezonabile, rămân desorientați, zăpăciți chiar; pierzându-se în vorbărie goală și întrebându-se doar: ce să facem? de unde să începem remedierea? făcând însă a căuta răspunsul adevărat și singurul bun la aceste întrebări.

Răspunsul este acesta: Remedierea, începe-o cu tine însuși! Examinează și conștiința proprie, precum și toate actele tale, de fiecare zi, ba chiar de fiecare oră și începe imediat și hotărât opera de îndreptare, acolo unde găsești că zidirea este șubredă, sau pe cale de a slăbi.

Postul pe cere-l petrecem acum, este cel mai bun prilej pentru așa ceva. Căci post nu înseamnă a te abține în anumite timpuri dela anumite mâncări și beuturi, ci post înseamnă ceva mai mult. Abținerea dela mâncare și beutură nu este decât un vestmânt extern al postului adevărat, care este de ordin intern. „Instrăinarea de răutăți, înfrânarea limbei, lăpădarea mâniei, osebirea de poște, de clevetire, de minciună, de jurământul mincinos, lipsirea acestora este postul adevărat și bine primit;” cântă sf. noastră Biserică.

Pentru îndreptarea stărilor de azi deci, trebuie începută o regenerare, o prefacere a sufletului și a calităților lui cari s'au alterat și viciat; trebuie trezită și adusă la conștiința de sine, conștiința adormită, căzută în letargie. Și aceasta nu se poate face altfel, decât începând cu tine însuși; și apoi numai, pornește hotărât la colectivitate!

Tatăl în familie, maestrul în atelier, învățătorul în școală, preotul în parohie, cu un cuvânt fiecare în resortul său și cu toții în patria iubită. Toți și peste tot să propage numai cinstea și adevărul, munca și desinteresarea, binele și iubirea; dar nu cu vorba; ci punându-se pe ei înșiși „pildă vie tuturor“.

Numai muncind cu toții în aceeași direcție și numai întinzându-ne cu toții mâinile curate și sincere, vom putea cuprinde ca într-o rețea puternică și bine întocmită, toată suflarea românească. Numai atunci ne putem aștepta

la rezultate bune, la o remediere și hotărâre a temeliei Statului, subminat și lovit din toate părțile de dușmani lacomi și hăpăreți.

Să fim mai atenți la situația de azi și să ne îndreptăm gândul spre timpurile de pie memorie — cari să ne fie de învăț când omâni, deși puțini la număr, totuși uniți fiind în „cugget și simțiri“, au putut face față tuturor atacurilor ungușurilor, dușmanii noștri milenari. Înainte deși separați, eram totuși uniți. Acum uniți fiind, ne sfășlem trupește și sufletește, căci multele partide nu fac altceva decât să caute fiecare răsturnarea celuilalt și căpătarea oamenilor săi, fără a-i păsa prea mult de interesele mult mai înalte ale Statului.

Suntem în plin post!... Să lăsăm la o parte egoismul și materialismul cras; să lăpădam indiferentismul și interesele meschine și să punem în lucrare numai puțin altruism; să începem viața adevărat căreștinească, plină de fapte ale îndurării trupești și sufletești... Și atunci, cu bucurie vom putea constata că aceasta ne este mult mai de folos, nu numai nouă, ci și semenilor noștri și prin aceasta neamului nostru atât de oropsit și încercat de soartă.

N. M. Cimpoieș
candidat de preot

INFORMAȚIUNI.

Personale. P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie a sosit Duminecă dimineața în 24 l. c. dela București. Marți în 26 după masă P. S. Sa a plecat iarăși la București, pentru a participa la ședințele Sf. Sinod și pentru a interveni din nou la înaltul guvern, în cauza salarelor preoțești.

Mulțumiri. Exprim cele mai sincere și cordiale mulțumiri tuturor aceluia cari m'au consolat cu prilejul pierderii scumpulor mei părinți: Elena deced. la 22 Ian. și Pavel Jebeleanu deced. la 22 Febr. a. c.

Beregsău.

Andrei Jebeleanu
preot.

Revenire la Biserica-mamă. Creștinul nostru Vasile Bradin din Cuvio, dându-și seamă, că mântuirea sufletului se poate dobândi numai prin sf. biserică, a revenit dela secta baptiștilor, unde fusese ademenit, la religia părinților săi.

Din raiul bolșevic. Comitetul de control al Rusiei bolșevice, are 503 membri, dintre cari 409 sunt evrei. Din 22 comisari (miniștri) 18 sunt evrei. Din 64 funcționari superiori la interne 45 sunt evrei. La

externe din 17, 13 sunt evrei, la finanțe din 30, 25 sunt evrei, la justiție din 19, 18 sunt evrei, La naționalități, din 23, 21 sunt evrei, la gospodăria publică din 56, 45 sunt evrei. Din 43 redactori ai gazetelor oficiale 41 sunt evrei.

Iar dacă socotim că la 160 milioane suflete, și locuitorii are Rusia, numai 2 milioane sunt evrei, câți în România, vedem disproporția și pacostea ce a dat pe capul sârmanului popor rus.

Nr. 2112—1935

Comunicat.

Sfântul Sinod cu adresa Nr. 269--1935 Ne comunică în copie adresa Ministerului Apărării Naționale Nr. 49699 din 18 Februarie a. c., prin care arată că a dat ordin Regimentelor, Școalelor și Liceelor militare, ca toți ostașii și elevii, când merg în permisii sau concedii de vară să frecventeze în mod regulat biserica, aducând la întoarcere o dovadă oficială în acest sens dela preotul parohiei din care face parte.

Ceeace aducem la cunoștința Cucernicilor Preoți spre conformare.

Arad, la 15 Martie 1935.

† Grigorie
Episcop

Nr. 2001—1935

Comunicat.

Normativul pentru consilierii supleanți în corporațiunile bisericești, aprobat de măritul Congres bis. mitropolitan din Sibiu, prin hotărârea Nr. 41 din 26 Oct. 1933, îl comunicăm spre știre, și conformare în următoarele:

1. Consilierii supleanți ai corporațiunilor bisericești din mitropolie sunt în drept să participe la toate discuțiile din corporațiunile, din care fac parte, drept de vot deliberativ au însă numai pe măsură, ce se ivesc goluri de pe urma consilierilor titulari (ordinari), în care caz supleanții intră în drepturile acestora până la complectarea numărului necesar, ca corporațiunea să fie constituită cu numărul legal de membrii.

2. Inlocuirile se fac în singuraticile secțiuni, în prima linie, cu supleanți aparținători aceleiași secțiuni, iar în ședința plenară cu

supleanții din secția, din care lipsesc membrii titulari (ordinari)“

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 14 Martie 1935.

Consiliul eparhial ort. rom.
Arad

Parohii vacante.

Conform rezoluțiunii Consiliului eparhial No. 1912/935. pentru îndeplinirea parohiei a II a din Șiria, devenită vacantă prin pensionarea preotului Vasile Popovici, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Biserica și Școala“.

Estenziunea parohiei este cea fixată în noua arondare efectuată de corporațiunile parohiale și aprobată de Ven. Consiliu Eparhial sub No. 7975/934

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiă parohială constătătoare din 31 jug. cad. 867 stp. arător.
2. Birul preoțesc răscuipărat în bani : 500 Lei.
3. Stolele legale.
4. Eventuala întregire dela Stat, pentru care parohia nu ia garanța.

*Alesul este obligat a suporta toate impozitele după întreg beneficiul preoțesc, va predica regulat și va catehiza elevii dela școala primară de stat din localitate în clasele la care va fi repartizat din partea superiorității sale.

Va substitui protopopul-paroh în și afară de biserică, decâte-ori acesta va avea deplasări oficiale. Pentru serviciile prestate afară de biserică va fi remunerat cu jumătate din stola achitată.

Parohia este de clasa I. (prima) deci reflectanții vor dovedi asemenea calificațiune.

Reflectanții sunt poștiți ca cererile de concurs adresate Consiliului parohial ort. rom. din Șiria să le înainteze Oficiului protopopesc ort. rom. al Șiriei în termenul concursual, sub durată căruiă pe lângă respectarea dispozițiunilor cuprinse în § 33 din regulamentul pentru parohii — și pe lângă avizul prealabil al protopopului tractual, se vor prezenta în Sfânta biserică din loc spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice.

Dat din ședința consiliului parohial ort. rom. din Șiria dela 29 Ianuarie 1935.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu: ss. Aurel Adamovici protopop.
2—3

Cetiți și răspândiți:

»Biserica și Școala«